

Slekt og Data
Forbundet for Norske Museumsvenner
Forbundet KYSTEN
Fortidsminneforeningen
HIFO – Den norske historiske forening
LMK – Landsforbundet av Motorhistoriske kjøretøyklubber
Landslaget for lokalhistorie
Arkivforbundet
Museumsbanerådet
Norges Husflidslag
Norges Metallsøkerforening
Norges Linforening

Norsk Folkedraktforum
Norsk Folkeminnelag
Norsk Forening for Fartøyvern
Norsk Heraldisk Forening
Norsk Fyrhistorisk Forening
Norsk Jernbaneklubb
Norsk Kulturarv
Norsk Skipsfartshistorisk Selskap
Norsk Slektshistorisk Forening
Norske Akevitthers Venner
Rutebilhistorisk Forening
Landsforeningen for
Luftfartøyvern

Innspill til barne- og ungdomskulturmelding

Kulturdepartementet
Kunnskapsdepartementet

Kulturvernforbundet er paraplyorganisasjonen for 24 frivillige kulturvernorganisasjoner med til sammen over 230 000 medlemmer.

Det foregår mye aktiviteter for og med barn og unge i forskjellige lokale husflidslag, kystlag, motorhistoriske kjøretøyklubber osv. rundt omkring i hele landet.

Vi er veldig opptatt av å engasjere barn- og unge i kulturvernarbeid – gi de noen smakebiter og kjennskap til hva kulturvern og norsk kulturarv er. Så et eller flere frø som før eller senere vil spire og gro, og skape nysgjerrighet og interesse. Dette er en av våre og regjeringens viktigste og mest grunnleggende målsetninger.

Kulturmeldingen «Kulturens kraft – kulturpolitikk for fremtiden» (Meld. St. 8 2018-2019) slår fast at et av de viktigste nasjonale kulturpolitiske målene er å formidle kulturarven. Dette er noe vi støtter fullt ut. Vi mener at en levendegjøring av kulturarven er den viktigste forutsetningen for å kunne formidle kunnskapen og å holde tradisjonshåndverkene i live.

Å lære tradisjonelle håndverksteknikker gir mestringsevne, glede og forståelse for ressursbruk og for at «ting tar tid». Kunnskap om gjenbruk er derfor viktig, ikke minst i et bærekraft-perspektiv. Det å lage, reparere og utnytte ressursene som ligger nær oss var tidligere en selvfølgelig del av allmenndannelsen. Det er nå en del av vår immaterielle kulturarv. Kunnskap om hvordan man bearbeider lin fra en plante og lager klær, eller hvordan man stopper sokker på den gamle måten er i tillegg et godt klimatiltak.

Styrkingen av de praktisk estetiske fagene i fagfornyelsen må følges opp med godt kvalifiserte lærere og egnede verksteder for praktisk arbeid. Vi må få tilbake høvelbenken, symaskinen,

lokalhistorien og kulturarven i skolen og på læreplanene. I det grønne skiftet vil tradisjonshåndverkere bli stadig mer etterspurt i fremtiden, og det må vi forberede oss på allerede nå. Barn og unge må få tilgang til denne kunnskapen.

Det er i tillegg viktig å påpeke at Norge har forpliktet seg gjennom UNESCO konvensjonen for immateriell kulturarv å ha et utdanningstilbud som ivaretar tradisjonelle håndverksfag.

Denne læringen ivaretas av frivillige kulturvernorganisasjoner som har mange og varierte læringstiltak for barn og unge. Tradisjonskunnskap overføres mellom generasjoner. Praktisk kunnskap som tidligere gikk fra far til sønn/mor til datter, er kjernen i de frivilliges kunnskapsoverføring.

Det er i kulturvernorganisasjonene man finner samfunnets spisskompetanse innenfor tradisjonshåndverk, kunnskap, lokalhistorie og kulturarv. Og organisasjonenes største ønske er å lære bort dette til kommende generasjon i form av kursvirksomhet, håndverksverksted, ungdomscamp, omvisninger, opplevelser, seilturer og aktivitetsdager.

Et godt eksempel er aktivitetene som foregår i ungdomsgruppa hos Norsk motorhistorisk senter i Drammen. Klubbens medlemmer har hatt en mentorordning med ungdom mellom 13 og 18 år og gitt de mulighet til å selv delta i restaurasjonsarbeidet. De har restaurert to store prosjekter. Først en Opel Rekord fra 1964 og så en Ford Transitt som har blitt bygget opp som en kopi av en politibil som deltok i Olsenbanden-filmene. Dette prosjektet har vært en stor suksess både for klubben og ungdommene.

Gjennom kulturvernorganisasjonenes aktiviteter lærer barn og unge å bruke ulike materialer, metoder og redskaper. De prøver håndverk og gjør sine egne erfaringer som de senere kan bygge videre på. Det er en erfaringsbasert læringsarena.

Det er derfor nødvendig å styrke rammevilkårene for de frivillige organisasjonene som fungerer som et velfungerende supplement til undervisningen i skolen. I tillegg skaper de frivillige lagene møteplasser mellom generasjoner hvor kunnskapsoverføring står sentralt. Og ikke minst legges det til rette for sosialt samvær og inkludering. Det er slike møteplasser som fungerer som det sterkeste limet vi har i lokalsamfunnet.

Dette arbeidet må styrkes slik at kulturvernorganisasjonene kan tilby enda mere og bedre kunnskapsoverføring og møteplasser for barn og unge også i fremtiden.

Toril Skjetne
Generalsekretær, Kulturvernforbundet